

Afdelingslederens beretning 2026 – NaturMusen Grønbjerg

Grønbjerg friskole og NaturMusens bestyrelse arbejder målrettet med de værdier, der skal tegne vores vuggestue, børnehaven og skole. Værdier som skal afspejles i det daglige arbejde og i den fortælling, der lever i lokalsamfundet om vores institution. Det er ikke tilfældigt, hvad der skal have fokus i vores arbejde. Vi er ikke bare en skole, der underviser forskellige fag og et pasningstilbud, der passer børn i den tid, hvor forældrene er på arbejde. Vi vil gerne være mere end det. Vi vil med fagligt engagement og med hver enkelt medarbejders personlighed være med til at opdrage og give en dannelse til børnene. En dannelse, som dels fortæller børnene noget om hvordan de skal agere i verdenen og dels er med til at udvide bevidstheden om hvem de selv er og hvad de formår.

I NaturMusen arbejder vi målrettet med at skabe et sted, hvor børn ikke blot passes eller undervises, men hvor de dannes som mennesker. Dannelse kan måske lyde som et gammeldags begreb, men hos os er det levende, aktuelt og helt centralt. Det handler om at ruste børnene til livet – ikke kun fagligt, men menneskeligt. Vores ambition er at bidrage til udviklingen af livsduelige børn, der kender sig selv, tager hensyn til andre og tør møde verden med mod og nysgerrighed.

Dannelse i praksis

Dannelse i NaturMusen er ikke noget, der foregår i afgrænsede aktiviteter – det er noget, der gennemsyrrer hele dagen. Det sker i relationer, i samtaler, i leg og i de små øjeblikke, hvor barnet mødes af en nærværende voksen. Vi ser det som vores opgave at udvide børnenes forståelse af både sig selv og verden omkring dem.

Det betyder, at vi arbejder bevidst med fællesskaber. Børnene skal lære at indgå i relationer, tage hensyn og forstå, at deres handlinger har betydning for andre. Den proces kræver tid, nærvær og voksne, der tør gå foran som tydelige og autentiske rollemodeller.

Et eksempel herpå kunne være arbejdet i sfo'en. Hver dag samler vi alle børn til fælles eftermiddagsmad. Der er ikke mange skal-ting i sfo'en, men eftermiddagsmaden er en ting, som alle børn skal deltage i. Det er her vi får mulighed for at se alle børn, høre om hvad der rører sig blandt børnene, give dem mulighed for at kunne deltage i de aktiviteter vi sætter i gang og være nærværende over for de børn, der ellers altid har fart over feltet og travlt med mange aktiviteter og lege. Ved frugtbordet er det at tage hensyn til hinanden, vente på tur og udsætte egne behov temaer som altid er i spil.

Karakterdannelse – mod og empati

Karakterdannelse handler om at udvikle indre styrke. Hos os betyder det, at børnene får mulighed for at øve sig i at tage ansvar, vise omsorg og stå ved sig selv. Det kræver trygge rammer.

Den tætte relation mellem barn og voksen er derfor helt afgørende. I de små situationer – som for eksempel i vuggestuens puslesituationer – opstår nogle af de vigtigste øjeblikke for karakterdannelse. Her er der tid til øjenkontakt, samtale og nærvær. Det er her, barnet oplever at blive set og anerkendt, og det er fundamentet for at turde udforske verden.

Når børn oplever tryghed og opbakning fra voksne, får de mod til at prøve sig selv af. De lærer, at fejl er en del af livet, og at de har værdi som dem, de er.

Den gode tone – sproget som fundament

Sproget spiller en helt central rolle i vores arbejde. Det er gennem sproget, vi skaber relationer, udtrykker behov og udvikler vores forståelse af os selv og andre. Derfor arbejder vi målrettet med sproget – både som kommunikationsmiddel og som bærer af værdier.

Den gode tone er ikke noget, vi blot taler om – det er noget, vi praktiserer. Børn lærer ikke af, hvad vi siger, men af hvad vi gør. Derfor er det afgørende, at vi som voksne er bevidste om vores egen måde at tale på. Vi skal være forbilleder i respektfuld kommunikation, i måden vi håndterer konflikter på, og i hvordan vi møder hinanden.

Sproget rummer også en magt. Når børn udvikler deres sproglige kompetencer, får de større mulighed for at påvirke deres omgivelser. Derfor er det vigtigt, at vi samtidig arbejder med etik og moral – hvordan bruger vi sproget på en måde, der bygger op frem for at bryde ned?

I store børnegrupper vil det ofte være de børn, der har ordet i sin magt eller de børn, der kender flest grimme ord, der får magten og det kan være på bekostning af de børn, der ikke begår sig så godt sprogligt. Derfor har vi i børnehaven stort fokus på at bruge de mange rum vi har til rådighed og dele børnegruppen op i mindre grupper. Vi spreder os rundt i børnehaven, sfo'ens lokaler og i uderummet og får på den måde mulighed for at arbejde målrettet med en lille gruppe børn, så alle får bedre vilkår for at komme til orde. En af metoderne til at give børn mulighed for at kunne sætte ord på tanker, er ved at læse højt og tale om det læste, hvilket blandt andet bliver praktiseret i myregruppen. Den samme bog læses igen og igen, så børnene bliver fortrolige med historien og lærer at reflektere over en tekst. På den måde får de et sprogligt beredskab, de kan bruge når de er sammen med andre børn i såvel leg som i konflikt.

Samarbejdet med hjemmet

Dannelse og opdragelse er et fælles ansvar mellem hjem og institution. I NaturMusen ser vi os selv som en forlængelse af hjemmet. Vi ved, at børnene spejler sig i både forældre og pædagogisk personale, og derfor er det vigtigt, at vi arbejder i samme retning.

Vi oplever, at forældre ønsker det bedste for deres børn, men også at det kan være udfordrende at fastholde opdragelsen i en travl hverdag. Her spiller vi en vigtig rolle som medspillere. Vi støtter børnene i at forstå sociale spilleregler og i at navigere i fællesskaber – også når vi bevæger os ud i lokalsamfundet.

I humlebigruppen bliver de færdigheder det kræver for at kunne begå sig i flere arenaer særligt trænet. Når vi eksempelvis er på Grønbjerg hjemmet til fastelavnsfest, har børn brug for at kende sociale spilleregler. Hvordan skal man opføre sig når man er på besøg. Hvad er der for mennesker man er sammen med og hvordan reagere de på ens handlinger. I sådanne situationer bruger vi en del tid på at forberede børnene på, hvad det er de skal møde og hvilke forventninger vi har til dem i den givne situation.

Et engageret personale

NaturMusen er båret af et engageret og fagligt stærkt personale, der hver dag arbejder målrettet med børnene. Vi har en stabil medarbejdergruppe, og det er glædeligt at se tidligere medarbejdere vende tilbage – enten som vikarer eller blot på besøg. Når den tidligere medarbejder, kommer forbi, opstår

der næsten altid en dialog om pædagogisk praksis, hvilket giver os både inspiration og bekræftelse i, at vores tilgang har værdi.

For eksempel hørte jeg fra en tidligere medarbejder en beskrivelse af hvordan det var i anden vuggestue omkring puslesituationen. På det pågældende sted var hygiejne i så høj prioritet at nærværet og den tætte kontakt til barnet blev sekundær. Når en skulle skiftes, skulle personale iføre sig både plastikovertrækstøj og dobbelt lag gummihandsker for at hindre virus og bakterier i at sprede sig. Det havde den pågældende det rigtig svært med, da det var svært at opretholde en tæt kontakt til det lille vuggestuebarn. Isoleret set, er det selvfølgelig ok at være meget opmærksom på hygiejne, men det må aldrig blive på bekostning af nærvær. I NaturMusens vuggestue er puslesituationen netop et sted hvor den tætte kontakt med det enkelte barn kan få fuld fokus.

Vi er åbne for udvikling, men står også fast på det, der kendetegner os: nærvær, relationer og en bevidst tilgang til dannelse.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at sige tak til alle medarbejdere i NaturMusen. Som sagt er det en meget stabil personalegruppe. Mange af de unge mennesker vi har haft inde i huset, har været i flere afdelinger. Jeg nævner i flæng: Johannes vendte tilbage efter udlandsophold han var tidligere i børnehaven, men er nu i vuggestuen og sfo'en, Freja har tidligere været i skole, sfo og vuggestuen, men er nu fast i børnehaven, Nicoline, som var i skole og sfo sidste skoleår har vikarieret både i vuggestuen, børnehaven og sfo'en, Victoria er til trods for at hun er startet på uddannelse stadig tilknyttet børnehaven. Endelig er der jo Mikkel. Han kan ikke slippe os og vi kan ikke slippe ham. Han har prøvet alle afdelinger. Snart er det dog definitivt slut med ham, da han flytter til Sjælland, men måske dukker han pludselig op igen -hvem ved?

Vi har dog også det seneste år fået helt nye kræfter til. Katrine startede hos os som pædagog i vuggestuen 1. marts og er allerede nu blevet en naturlig del af personalegruppen. Men heller ikke Katrine er helt ny i huset. Hun har for flere år siden været hos os i praktik i forbindelse med hendes uddannelse.

Så NaturMusen er vist et sted man vender tilbage til.

Afslutningsvis vil jeg sige: NaturMusen, Grønbjerg er et sted, hvor dannelse, karakterdannelse og den gode tone ikke er overskrifter – men grundlæggende værdier, der leves hver dag.

Vi vil fortsat arbejde for at skabe et miljø, hvor børn udvikler sig til hele mennesker. Mennesker, der kan indgå i fællesskaber, tage ansvar og møde verden med respekt og nysgerrighed.

Det er vores vigtigste opgave – og vores største ambition.

Klaus Wolff
afdelingsleder